

Laat neonicotinoïden

niet toe

Klaas van der Poel

Klaas van der Poel is imker. Hij meent dat neonicotinoïden niet alleen giftig zijn voor bijen, maar ook dodelijk voor heel veel andere insecten. Als we met het huidige gebruik doorgaan, zal dat leiden tot een regelrechte milieuramp.

Onder de titel 'Bestuivingscrisis' verscheen in *de Volkskrant* (Uitgelicht, 7 juni) een artikel over de recent geconstateerde wereldwijde sterfte van honingbijen. Die sterfte is helaas echt waar. De laatste jaren verloor ik in de winter tussen de 30 en 50 procent van mijn bijenvolken.

Natuurlijk, er ging wel eens meer een volk dood in de zomer of in de winter, maar deze aantallen dode volken waren mij nog niet eerder overkomen.

Dat is ook de ervaring van mede-imkers om mij heen en van bijenhouders in heel Europa. Het artikel gaat in op de mogelijke oorzaken van de bijensterfte. 'Ik ben er van overtuigd dat de varroamijt de belangrijkste oorzaak is', zegt een onderzoeker uit Wageningen, maar hij legt niet uit hoe dan te verklaren is

dat de varroamijt al meer dan 25 jaar in Nederland aanwezig is, terwijl de grote bijensterfte van de laatste paar jaren is.

Ook van de laatste jaren is het gebruik van nieuwe vergiften (neonicotinoïden). Die zijn zo krachtig dat 1 gram ervan in staat is om 250.000.000 (ja, daar staat 250 miljoen) bijen te vernietigen. Aangezien het gebruik van deze middelen de laatste jaren hand over hand toeneemt, vind ik het eerder verwonderlijk dat er nog bijen rondvliegen. Bij het gebruik van dit soort middelen kan schade aan de bijenstand immers niet uitblijven, ook al is die schade nog niet eenduidig 'bewezen' in grootschalige dubbelblindstudies.

Mijns inziens zou het verstandig en verantwoord beleid zijn om dit soort vergiften *niet* toe te laten, behalve in situaties waar het absoluut onmogelijk is dat zelfs maar 1 gram ervan in het milieu terecht kan komen.

Nu nog over de gevolgen van het gebruik van neonicotinoïden. Het artikel in *de Volkskrant* signaleert - terecht - het dreigende gebrek aan bestuivers voor een groot aantal teeltgewassen. Een rapport van de

Verenigde Naties becijfert de potentiële schade op 22,8 miljard euro wereldwijd.

In Nederland lijkt het voorspeld mee te vallen. De enige beschikbare

Zoveel dode bijenvolken waren er eerder niet

berekening noemt 8.7 miljoen euro per jaar. Ik vind dit echter een kortzichtige manier van kijken.

Op de eerste plaats is het waarschijnlijk dat de schade snel groter zal worden naarmate het vergif zich in het milieu verspreidt. Neonicotinoïde verspreidt zich namelijk via het grondwater en het breekt maar heel langzaam af. Een stapelend effect ligt dus voor de hand.

Een veel groter probleem is echter dat neonicotinoïden niet alleen gif-

tig zijn voor bijen. Ze zijn net zo dodelijk voor heel veel andere insecten, zoals hommels, termieten, vliegen, muggen, mieren, et cetera.

Deze dieren bestuiven niet alleen teeltgewassen, maar ook de meeste wilde planten en ze vormen ook het voedsel voor heel veel andere dieren, bijvoorbeeld nachtegalen, zwaluwen, kikkers, spinnen en vleurmuizen.

Insecten weg, zwaluwen weg, zo gaat dat in de voedselketen. Er is niet veel fantasie voor nodig om te bedenken wat voor gevolgen het gebruik van brede insecticiden als neonicotinoïden op den duur kan hebben voor het milieu zoals we het nu (nog) kennen.

En daarbij gaat het niet alleen om miljarden euro's (wat doet het er toe, dat is alleen maar geld), maar om de kwaliteit van het leven, bijvoorbeeld om het verdwijnen van de zang van de nachtegaal.

Het artikel eindigt met een pessimistische noot: 'Het wegvallen van de honingbij zou dan ook tot een regelrechte economische ramp leiden.' Ik ben echter van mening dat we met het huidige gebruik van neonicotinoïden afstevenden op een regelrechte milieuramp.